

FORVALTNINGSPLAN FOR

VERNEDE BYGG

VETERINÆRINSTITUTTET

Original taklampe. Foto: J. Finstad.

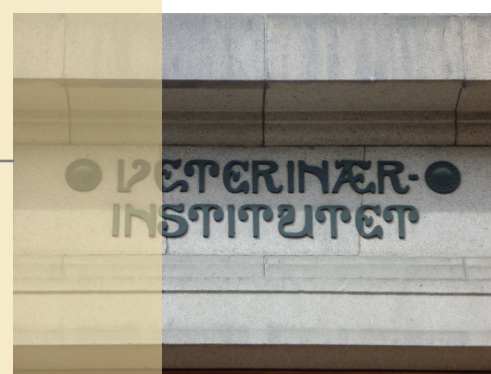
Utarbeidet av Forsvarsbygg Nasjonale Festningsverk – april 2011

Trapperommet ved hovedinngangen. Foto: L. Anker

Veterinærinstituttet i Oslo Foto L. Anker

Innskripsjonen over hovedinngangen. Foto: L. Anker.

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Utarbeidet av Jøril Finstad
Kontrollert av Christian Borhaven
Oppdragsansvarlig: Christian Borhaven

Forvaltningsplan for vernede bygg Veterinærinstituttet

1 Godkjenning

Forvaltningsplanen er behandlet av LMD	Dato:
Forvaltningsplanen er godkjent av Riksantikvaren	Dato:
Revisjon forvaltningsplan er behandlet av LMD	Dato:
Revisjon forvaltningsplan er godkjent av Riksantikvaren	Dato:

Innhold

1	Godkjenning	1
2	Overordnet	4
2.1	Forvaltningsplanens bakgrunn og formål.....	4
2.2	Formelt grunnlag for vern	4
2.3	Kulturminnemyndighet og forvaltningsansvar.....	4
2.4	Verneklasse 1, fredningsverdige bygninger.....	4
3.4	Hva er fredning?	4
3	Vern	5
3.1	Formål med vernet	5
3.2	Beskrivelse av kulturmiljøet og verneverdier. Begrunnelse for vern.	5
3.5	Verneomfang.....	5
4	Kart	6
4.1	Vernestatus	6
5	Historikk	7
6	Vedlikeholdsbestemmelser	8
6.1	Generelle bestemmelser	8
6.2	Hva regnes som vanlig vedlikehold på fredete bygninger?	9
6.3	Hva er søknadspålitlige tiltak etter kulturminneloven?.....	9
7	Teknisk tilstand. Brannvern og sikring	9
8	Saksbehandlingsregler	10
8.1	Organisering og ansvar	10
8.2	Saksgang	10
9	Planer og fremtidig bruk	11
	Forvaltningsplan for 5184 Administrasjonsbygg	13
1	Vern.....	14
2	Vedlikehold.....	14
3	Saksbehandlingsrutiner.....	16
4	Bygningsbeskrivelse, historikk og verne vurdering.....	16
5	Plantegninger	18

2 Overordnet

2.1 Forvaltningsplanens bakgrunn og formål

Forvaltningsplanen er en oppfølging av

- Landsverneplan for Landbruks- og matdepartementets (LMD) eiendommer utenom de eiendommer som disponeres av Bioforsk.
- Bestemmelser gitt i kgl. res. "Overordna føresegner om forvaltning av statlege kulturhistoriske eiendomar" 01.09.2006.

Veterinærinstituttet har én bygning i verneklasse 1 (fredningsklasse), nemlig Administrasjonsbygget fra 1912-14. Omkring bygningen er det avsatt et verneområde, også dette i verneklasse 1. Formålet med planen er at forvaltningen skal sikre at de kulturhistoriske verdiene i eiendommen og bygningen blir ivaretatt.

Forvaltningsplanen inneholder premisser for muligheter og begrensninger for den fredede bygningen, samt verneområdet rundt bygget. Forvaltningsplanen beskriver prosedyrer og rutiner for drift og vedlikehold av eiendommen, samt redegjør for verneverdier og forhold som må ivaretas ved rehabilitering og endring.

Forvaltningsplanen inneholder detaljert registrering og dokumentasjon av bygningen. Planen gir også retningslinjer for nødvendig kontakt med rett kulturminnemyndighet.

2.2 Formelt grunnlag for vern

Følgende bygninger er i Landsverneplan for LMD plassert i verneklasse 1 og vil bli formelt fredet etter kulturminneloven §22a:

- 5184 Administrasjonsbygning

2.3 Kulturminnemyndighet og forvaltningsansvar

Riksantikvaren er kulturminnemyndighet for bygg og anlegg i statens eie som er fredet etter kulturminneloven eller angitt i verneklasse 1 i landsverneplanen.

2.4 Verneklasse 1, fredningsverdige bygninger

Kategorien omfatter bygninger av meget høy verneverdi. Disse vil bli foreslått fredet etter kulturminneloven. Vernet vil normalt omfatte hele eller deler av eksteriør og interiør, men vern av bare eksteriør eller interiør kan også være aktuelt.

3.4 Hva er fredning?

Fredning er det sterkeste juridiske virkemiddelet i kulturminnevernet og skal brukes for å sikre langsiktig vern av kulturminner av nasjonal verdi. Et vedtak om fredning skjer etter kulturminneloven og innebærer at det er forbudt å gjennomføre endringer av kulturminnet uten tillatelse fra kulturminnemyndighetene. Det må søkes om tillatelse til gjennomføring av alle tiltak som på en eller annen måte kan virke inn på eller forandre kulturminnet.

Kulturminnemyndighetene kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra fredningsbestemmelsene for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep. (jf. kulturminneloven §§ 15a og 19 tredje ledd).

3 Vern

3.1 Formål med vernet

Formål med vernet er å bevare den eldste delen av Veterinærinstituttet som et viktig landbruks- og vitenskapshistorisk anlegg med høy arkitekturhistorisk verdi som eksempel på offentlig institusjonsbyggeri fra kort etter Norges selvstendighet i 1905.

3.2 Beskrivelse av kulturmiljøet og verneverdier. Begrunnelse for vern.

Etablering av et veterinærinstitutt i 1891 var første skritt mot et selvstendig, vitenskapelig basert veterinærvesen i Norge. Virksomheten var en forutsetning for systematisk arbeid med dyrehelse og matkontroll. Bygningen var den første som ble bygget for formålet straks etter etableringen. Veterinærinstituttet ble gjennom sin virksomhet grunnlaget for etablering av Norges veterinærhøgskole i 1936 og har slik også fått stor vitenskapshistorisk betydning. Instituttet fikk en monumental arkitektonisk utforming. Den gamle hovedbygningen med tilliggende forhager er de eneste bevarte delene av det opprinnelige anlegget og har bevart høy grad av autentisitet i eksteriøret. Bygningen med forhager er et godt og monumentalt eksempel på periodens representative institusjonsarkitektur.

3.5 Verneomfang

Oversikt vernete bygninger

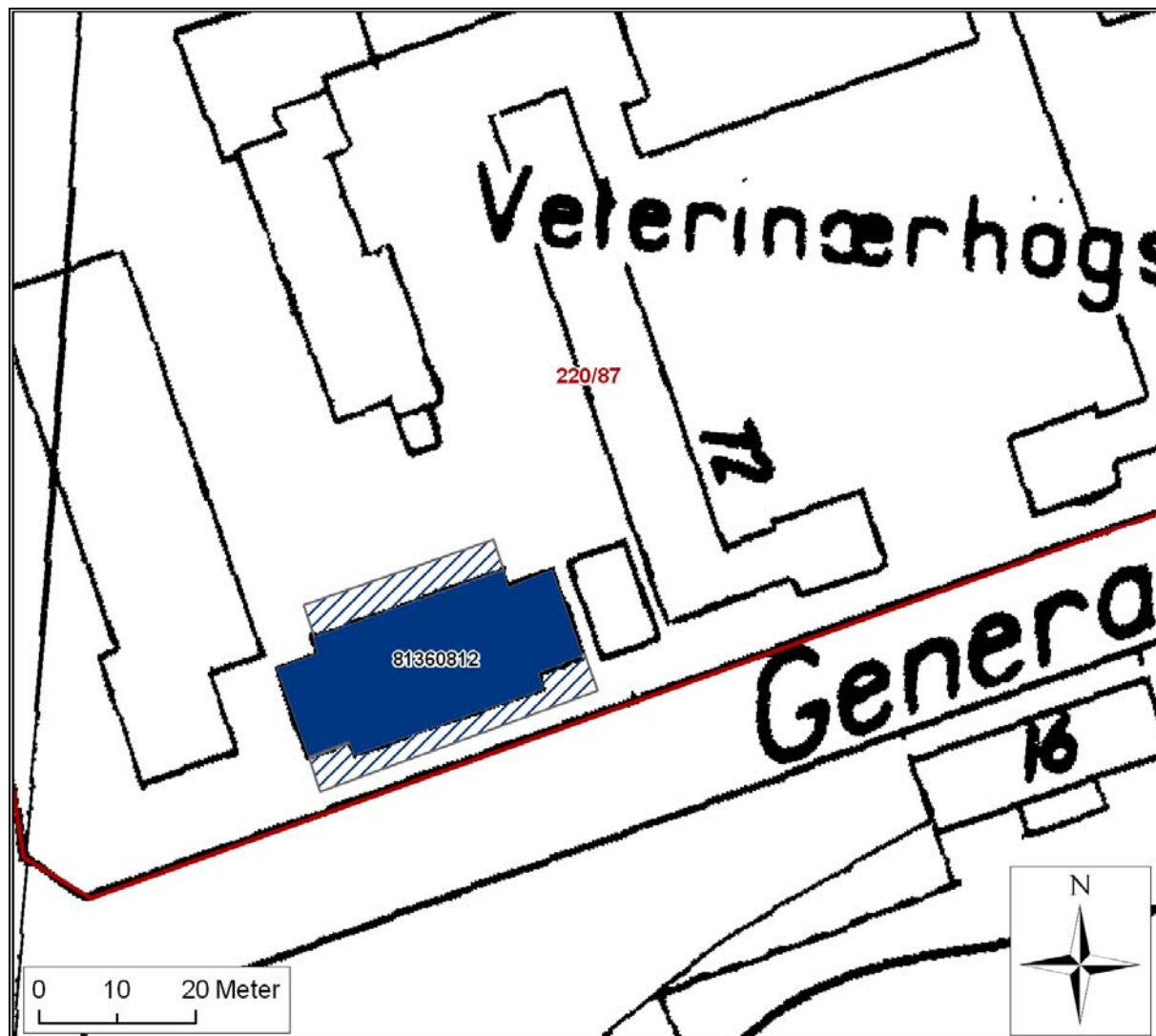
Navn	Verneklasse	Omfang	GAB-nr
Administrasjonsbygning	1	Eksteriør/interiør trapperom	81360812

Oversikt over vernede utomhusanlegg

Elementnavn	Verneklasse	Omfang	GAB-nr
Forhager mot gårdsrom og gate	1		

4 Kart

4.1 Vernestatus

Bygning i verneklasse 1 markert med blått, verneområde i verneklasse 1 markert med blå skravur.
Kartproduksjon: Erlend Hammer, Forsvarsbygg

5 Historikk

Veterinærinstituttet ble etablert ved Stortingets beslutning om å opprette en overlegestilling for veterinærvesenet og et veterinærpatologisk laboratorium. Etter en kortvarig og beskjeden tilværelse i leide lokaler flyttet virksomheten i 1891 inn i det tidligere patologiske laboratoriet til det første Rikshospitalet i Grubbegata i Oslo. I 1911 ble planer for nybygg godkjent av Stortinget og bevilgning gitt i 1912. Dagens administrasjonsbygg sto ferdig senhøstes 1914 etter tegninger av arkitekt Bredo Greve.

Bygningen ble lagt i et den gang åpent løkkeområde. Anlegget besto av bygning for seruminstitutt og laboratorium - hovedbygning, det nåværende administrasjonsbygget, stall og fjøsbygninger, samt vaktmesterbolig. Kort tid etter ferdigstillingen ble det tatt skritt for å sikre naboeiendommen som byggetomt for en framtidig veterinærhøgskole. Det opprinnelige navnet på institusjonen var Veterinærpatologisk laboratorium, men fra 1915 var navnet offisielt Veterinærinstituttet.

Inntil Norges veterinærhøgskole ble opprettet i 1935, var Veterinærinstituttet hovedinstitusjonen for veterinærmedisinsk forskning og annen aktivitet i Norge. Så tidlig som 10 år etter at Koch hadde oppdaget tuberkelbakterien, fremstilte Veterinærinstituttet sitt første tuberkulin. Siden har alt tuberkulin i Norge både til mennesker og dyr blitt produsert ved instituttet. Kontroll av BCG-vaksine som anvendes av helsevesenet her i landet, er tillagt Veterinærinstituttet. Produksjon av serum begynte i 1914. Siden har produksjon av en rekke forskjellige sera og vaksiner, først og fremst til innenlandsk bruk, vært foretatt i den utstrekning man har funnet det praktisk og nødvendig. I 1999 ble Norsk zoonosesenter etablert i Veterinærinstituttet i samarbeid med Statens institutt for folkehelse. Veterinærinstituttet er den eldste av tilsvarende institusjoner i Norden.

Arkitekten

Arkitekten for Veterinærinstituttet het Bredo Greve og var født 28. juni 1871 på Hamar. Bredo Greve er en typisk representant for generasjonen da arkitekter og ingeniører ikke hadde skilt lag. Han var da også utdannet i begge fagene. Mange av hans arbeider er preget av generøse og stort tenkte løsninger med et sterkt monumentalt preg i de offentlige byggene.

Som de fleste i sin generasjon fikk Greve sin arkitektutdannelse i Tyskland, nærmere bestemt ved Technische Hochschule i Charlottenburg ved Berlin 1893–95. Deretter arbeidet han i to år som assistent for professor Bruno Schnitz, før han reiste hjem til Norge og åpnet privat arkitektpraksis i Kristiania 1897. Allerede fra starten vant han et betydelig antall arkitektkonkurranser i samarbeid med kolleger eller alene. Den første premien fikk han 1896, mens han ennå var student, for utkastet til *Theatercaféen* i Kristiania. Året etter vant han bl.a. førstepremie i konkurransen om nytt rådhus på Hammersborg i Kristiania – et prosjekt som aldri kom lenger enn til tegnebrettet – og (sammen med arkitekt Heinrich Jürgensen) førstepremie i konkurransen om kontorbygg for Den almindelige Brandforsikrings-Indretning (senere *Norges Brannkasse*) i Wergelandsveien 1. Denne bygningen ble revet i 1977 mot sterke protester fra verneinteresserte, men den rikt dekorerte inngangsportalen i kleberstein er bevart i Uranienborgveien 15.

Greve tegnet i sin videre karriere en rekke undervisningsbygg og forretningsgårder, bl.a. *Statens institutt for folkehelse* i Oslo, *Handelens og Sjøfartens hus* i Bergen, samt hovedverkene *Statens Håndverks- og Kunstindustriskole med Kunstindustrimuseet* (sammen med arkitekt Ingvar Hjorth) i Oslo og hovedbygningen for *Norges tekniske høiskole* (NTH) i Trondheim.

Greve tegnet også en rekke tre- og murvillaer, som han både knyttet til historiske forbilder og som viser at han var med på å utvikle den “norske panelstilen”, som i villaen for Frederik Horn i Skådalsveien på Vettakollen i Oslo (1911).

Greve ble utnevnt til ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden 1910. Han døde 30. mars 1931. (Kilde: *Store norske leksikon.*)

6 Vedlikeholdsbestemmelser

Hovedprinsippet for vedlikehold av gamle bygninger er å bevare de opprinnelige eller gamle bygningsdetaljene så langt det er mulig; kledning, vinduer, dører, listverk og overflatebehandling. Vedlikeholdet skal om mulig skje på samme måte som da huset ble bygget, med opprinnelig teknikk, utførelse og materialbruk. Et jevnt tilsyn og vedlikehold er den beste form for vern, og i lengden også den billigste. Ved å bevare bygningselementene beholder bygningen sin autenticitet, det vil si ekthet og opprinnelighet. En kopi, selv om den er aldri så nøye utført, vil aldri kunne erstatte de originale bygningsdetaljene fullt ut.

6.1 Generelle bestemmelser

Vedlikehold skal skje i henhold til denne forvaltningsplanen, vedlikeholdsplan, ordinære styringsdokumenter og gjennom ordinære rutiner med de særbestemmelser som det er redegjort for i dette dokumentet. Av generelle bestemmelse gjelder følgende:

- Vedlikehold skal skje med materialer og metoder som er tilpasset bygningenes egenart, og slik at de arkitektoniske og kulturhistoriske verdiene ikke forringes.
- Bygningene skal vedlikeholdes og brukes slik at de ikke forfaller.
- Det er Veterinærinstituttets administrasjonsavdeling/ Drift som har ansvar for det løpende vedlikeholdet av bygning og teknisk anlegg.

6.2 Hva regnes som vanlig vedlikehold på fredete bygninger?

I vernebestemmelsene heter det at man må *søke om godkjenning for alle tiltak som går ut over vanlig vedlikehold*. Hva som menes med vanlig vedlikehold defineres likevel strengere for vernede bygg enn for den øvrige bygningsmassen. Dette er nærmere spesifisert under forvaltningsplanens katalogoppdrag for administrasjonsbygningen. Som generelle prinsipper gjelder følgende:

- Mest mulig av alle deler av bygningen skal bevares. Inngrepene ved vedlikehold eller utbedring må være så små som mulig.
- Det er bedre å vedlikeholde og reparere framfor å skifte ut.
- Det må brukes tradisjonelle materialer både ved vedlikehold og evt. utskifting (dvs materialer og metoder tilsvarende de som ble brukt da bygget ble reist).
- Skjulte deler av bygningen (konstruksjon) er like viktige å ta vare på som synlige (overflater).
- Hvis man må endre, er det bedre å føye noe til enn å fjerne originale eller gamle deler. Det beste bygningshistoriske «arkivet» er bygningen selv.
- Gamle ombygginger og endringer av en bygning er ofte viktige å bevare. De kan fortelle om bygningens historie gjennom skiftende stilretninger og bruk.

6.3 Hva er søknadspliktige tiltak etter kulturminneloven?

Søknadspliktige tiltak gjelder utskifting av bygningselementer og materialer og alt arbeid utover vanlig vedlikehold på bygningens eksteriør eller de deler av interiørene som omfattes av vern.

Listen nedenfor viser eksempler på hva som forstås som søknadspliktig tiltak:

- Utskifting eller endring av utvendige vinduer og dører med karmen og listverk
- Utskifting eller endring av utvendig kledning, taktekking og /eller fargesetting
- Utskifting av himlingsplater/kledning i vernet interiører.
- Trekking av nye kabler eller rør i vernet interiører eller hvor slikt arbeid vil berøre overflatene.
- Utskifting av trappeheller m.v.

NB! Listen er eksempler og er ikke uttømmende med hensyn til hva som er søknadspliktig. Søk råd dersom det oppstår tvil om hvor grensen går mellom vedlikeholdstiltak og søknadspliktige tiltak. Dette er også nærmere spesifisert under forvaltningsplanens katalogoppdrag.

7 Teknisk tilstand. Brannvern og sikring

1. Teknisk tilstand

Nåværende tilstand og evt. etterslep i forhold til normal drift og vedlikehold er beskrevet i tilstandsanalysen som ble foretatt i april 2011. Administrasjonsbygget ble analysert i henhold til

NS 3423 "Tilstandsanalyse av fredete og verneverdige bygninger". Analysene viste at tilstanden på bygget er generelt god. Bygningens eksteriør er blitt holdt jevnlig ved like og det er derfor kun behov for mindre reparasjoner.

2. Brannvern og sikring

Instruksjer og rutiner tilknyttet brannberedskap er redegjort for i HMS-håndbok for Veterinærinstituttet..

Sikkerhetsinstruks	HMS 4.1.001.doc
Sikkerhetsinformasjon	HMS 4.2.002.doc
Brannansvarlige	HMS 6 001. doc
Brannverninstruks	HMS 6 003. doc
Sjekkliste HMS runder	HMS 8.2 001.doc
Risikovurdering	HMS 10.2 001.doc.

Det er forskriftsmessig utplassert brannvarslere i bygget og alarm er koblet direkte til brannvesenet. Jevnlig gjennomgang og ettersyn utføres av eksternt firma.

På områder med smitterisiko er det etablert innbruddsalarm. (G4S).

8 Saksbehandlingsregler

8.1 Organisering og ansvar

Staten v/LMD eier Veterinærinstituttet. Instituttet er et biomedisinsk beredskaps- og forskningsinstitutt med fiskehelse, dyrehelse, dyrevelferd, mattrygghet og fôrtrygghet som kjerneområder. Landbruks- og matdepartementet har gitt Veterinærinstituttet fullmakt til å forvalte statens eierinteresser på vegne av departementet. Veterinærinstituttet skal legge departementets retningslinjer for forvaltning av statens eierinteresser til grunn.

Det er Veterinærinstituttets driftsavdeling som har ansvar for løpende vedlikeholdet av bygninger og teknisk anlegg.

Forvalter/ driftsavdeling har ansvaret for å sette seg inn i vernebestemmelsene som gjelder for de aktuelle bygningene og for å følge retningslinjene for vedlikehold slik det er redegjort for i forvaltningsplanen. Landbruks- og matdepartementet har ikke egne kulturminnefaglige rådgivere i sin sektor, men henter inn nødvendig kulturminnekompetanse ved behov.

8.2 Saksgang

Saksbehandlingsrutiner for søknadspliktige tiltak på kulturhistoriske bygninger:

Forvaltningsplanen redegjør for hva som regnes for vanlig vedlikehold og hva som er søknadspliktige tiltak. Det er forvalterens ansvar å sette seg inn i disse prinsippene. Dersom det oppstår tvil skal kulturminnefaglig rådgiver kontaktes.

For søknadspliktige tiltak på verneverdige bygg bør kulturminnefaglig rådgivning og kvalitetssikring inngå i prosjektet. Evt. søknad om tiltak skal først avklares LMD før søknaden sendes til kommunen/ Riksantikvaren.

For søknadspliktige tiltak skal følgende forhold ivaretas:

1. Innledende fase

- Tiltakshaver skal tidligst mulig ta kontakt med kulturminnefaglig rådgiver for avklaring av premisser for gjennomføring av tiltaket.
- Hvis arbeidene er avhengig av godkjenning fra kulturminnemyndighetene skal søknad utformes i samarbeid med LMD/ kulturminnefaglig rådgiver.
- Tiltakshaver er ansvarlig for evt. forhåndskontakt eller konferanse med etat for plan- og byggesak eller andre kommunale etater. Evt. søknad skal som hovedregel først avklares med kulturminnemyndighetene før den sendes til kommunen.

2. Fremlegging av sak for Riksantikvaren/ dispensasjonssøknad

- Når det skal utføres tiltak som krever tillatelse fra kulturminnemyndighet, skal søknaden sendes til Riksantikvaren for godkjenning. Søknaden bør inneholde følgende punkt:
 - Eiendomsopplysninger (Eiendomsnavn, gnr/bnr, kommune, Fylke)
 - Beskrivelse av kulturminnet og verneverdier.
 - Beskrivelse av det omsøkte tiltaket
 - Tiltakshavers vurdering
 - Tegninger, beskrivelse og evt. foto som redegjør for nå-situasjon og det omsøkte tiltaket.
 - Situasjonsskart som viser hvor bygning/område/tiltak befinner seg.

3. Oppfølging og kontroll av tiltak i prosjekterings- og utførelsesfasen

- For alle tiltak innenfor kulturhistorisk EBA er det viktig å:
 - bringe frem kulturminnefaglig informasjon, og sørge for at det blir gjort nødvendige undersøkelser på stedet
 - påse at vernemessige hensyn blir tilgodesett i tegnings- og beskrivelsesmaterialet
 - påse at det blir stilt tilstrekkelig krav til utførende firmaer vedrørende kunnskap om tradisjonelle byggemetoder og materialbruk
 - følge opp detaljutførelsen under byggeprosessen
 - påse at undersøkelser og arbeider blir tilfredsstillende dokumentert

9 Planer og fremtidig bruk

Stortinget besluttet i september 2008 at Veterinærhøgskole (NVH) og Veterinærinstituttet (VI) skal samlokaliseres med Universitetet for Miljø- og Biovitenskap i Ås (UMB). Det nye universitet skal etter planene være klart til å tas i bruk i 2018. Videre planer for Administrasjonsbygget på Adamstuen (samt Veterinærhøgskolens bygninger) er foreløpig ikke avklart.

Forvaltningsplan for 5184 Administrasjonsbygg

Inventaropplysninger	
Anleggets navn	Veterinærinstituttet
Bygningens navn	Administrasjonsbygg
Bygnings nr.	5184
GAB-nummer	81360812
Vernestatus	Verneklasse 1 i Landsverneplanen for LMD Byantikvarens gule liste
Verneomfang	Eksteriør og interiørt trapperom
Eier	Staten v/ Landbruks- og matdepartementet
Forvalter	Veterinærinstituttet
Kommunenavn	Oslo
Byggeår	1912-14
Nåværende bruk	Forskningsinstitutt

1 Vern

Formelt grunnlag for vern

Vernet av Administrasjonsbygget i verneklasse 1 er hjemlet i Landsverneplan for LMD, 2010, jf brev fra LMD 25.6.2002, og kgl. res.”Overordna føresegner om forvaltning av statlege kulturhistoriske eigedomar” 1.9.2006.

Kulturminnemyndighet

Riksantikvaren er rette kulturminnemyndighet i spørsmål om søknadspliktige tiltak som angår fredete bygninger og anlegg i Statens eie. Bygninger i verneklasse 1 skal behandles som fredet inntil fredningen formelt er gjennomført. Hovedregel for behandling av fredete bygninger og anlegg er at det må søkes om tillatelse for alle tiltak som går ut over vanlig vedlikehold. Hva som er søknadspliktig etter kulturminneloven har en videre definisjon enn hva som er tilfelle etter plan- og bygningsloven. For utdyping av hva som anses som vanlig vedlikehold og hva som er søknadspliktige tiltak se pkt 6 i forvaltningsplanens generelle del.

Omfang av vernet

Vernet omfatter den gamle hovedbygningen (Administrasjonsbygget) med forhager mot gaten og mot gårdsrom. Omfang av det vernete utearealet er vist på kart.

2 Vedlikehold

Hovedregel for behandling av fredete og vernete bygninger og anlegg er at det må søkes om tillatelse for alle tiltak som går ut over vanlig vedlikehold. For utdyping av hva som anses som vanlig vedlikehold og hva som er søknadspliktige tiltak, se også pkt 6 i forvaltningsplanens generelle del.

Følgende tiltak på Administrasjonsbygget regnes som vanlig vedlikehold og er ikke søknadspliktige:

Vanlig *utvendig* vedlikehold for Administrasjonsbygget vil si:

Følgende eksteriørelementer på Administrasjonsbygget er omfattet av vern: Alle

- pussing av murte yttervegger, så fremt dette er fornying av tidligere overflatebehandling og utføres med samme mørteltype og farge.
- Skadede bygningsdeler som for eksempel råteskadet trevirke kan skiftes ut med bygningsdeler av tilsvarende kvalitet og utforming.
- Eksisterende dører og vinduer kan repareres og males/ oljes opp, men utskifting går ut over vanlig vedlikehold og er søknadspliktig.
- Skadede bygningsdeler på taket kan skiftes ut med tilsvarende, men omlegging av tak er søknadspliktig.

Eksteriør Veterinærinstituttet	
Bygningsdel	Retningslinjer for vedlikehold
Grunn og fundament	Fundament av huggen granitt. Vedlikehold?
Bæresystem	Se vegger.
Vegger	<p>Bærende teglvegger trolig pusset med en kalk (evnt. med innslag av Portlandsement). Ved pussreparasjoner skal en være oppmerksom på at en reparasjon lett blir synlig uten en heldekkende overflatebehandling. Farge på reparasjonspussen kan i noen grad reguleres ved valg av tilslagstype. I en del tilfeller kan det være behov for pigmentering. På Veterinærinstituttet er ulike mørtler blitt brukt til pussreparasjoner og flekkreparasjonene viser hvor vanskelig det er å treffe originalmørtelens fargenyanse. For å oppnå et godt samvirke mellom eksisterende og ny puss er det også viktig at sammensetningen er mest mulig lik. For sterk mørtel (sement/ betong) på en kalkpusset fasade kan lett føre til skader på underliggende tegl. Det anbefales at man gjennomfører en analyse av den opprinnelige pussen før man går i gang med reparasjonene.</p> <p>For å beskytte nypusset flate mot direkte solstråling, tidlig uttørking, rennende vann og frostpåkjenning skal all fasadepussing utføres fra innkledd stillas.</p> <p>For nærmere informasjon om reparasjoner på eldre murfasader se: SINTEF Byggforsk kunnskapssystemer 742.864 Skader på puss. Årsaker og utbedring samt Riksantikvarens veileder Murverk: Kalkpussing</p>
Vinduer	<p>Ingen av vinduene i Veterinærinstituttets administrasjonsbygg er originale fra huset ble oppført. De er blitt skiftet ut på ulike tidspunkt og er derfor av noe ulik alder. Likevel inngår samtlige vinduer i eksteriørvernet og kan ikke skiftes ut uten godkjenning fra vernemyndighetene. Viktigste vedlikeholdsprinsipp er jevnlig kontroll av tilstanden. Se over maling, kitt og beslag. Kontroller om trevirket er friskt ved å stikke med syl eller kniv i treverk på utsatte deler, som bunnkarm, nedre del av sidekarmer og rammer, og eventuelt midtpost. Kontroller at malingen er intakt på vinduene. Hvis malingen flasser av, sprekker opp, eller er sterkt mattet ned, bør vinduene males opp med linoljemaling.</p> <p>For nærmere informasjon se SINTEF Byggforsk kunnskapssystemer 733.301 Vedlikehold av vinduer og dører og Riksantikvarens veileder 3.8.1 Vedlikehold av vinduer</p>
Ytterdører	<p>Ytterdørene er opprinnelige, lakkerte tredører. Disse omfattes også av fredningsbestemmelsene og kan ikke skiftes ut uten evt. godkjenning fra vernemyndighetene. Dørene er i god stand og krever vanlig vedlikehold og tilsyn. Det vises til SINTEF Byggforsk kunnskapssystemer 733.301 Vedlikehold av vinduer og dører og Riksantikvarens veileder 3.8.2 Vedlikehold av ytterdører</p>
Trapper, balkonger etc.	<p>Administrasjonsbygget har trapper av huggen granitt. Særlig ved hovedinngangen har man hatt problemer med fukt og oppsprekking i fugene og derfor spekket dem med silikon. Silikon er i seg selv fuktavstøtende, men fugene har etter hvert sluppet granitten flere steder. Silikon er heller ikke et materiale som samsvarer med bygningens alder. Det anbefales derfor at man fjerner silikonfugene, renser fugene med aceton og spekker fugene med opprinnelig kalkbasert mørtel.</p>
Tak	<p>Taket er lagt om i 1999. Taktekkingen som består av glaserte takstein av tegl bør etterses årlig med evt. utskifting av skadet tegl. Omlegging av taket et søknadspliktig og krever godkjenning av vernemyndighetene.</p>

Interiør	Det er kun trapperommet som anvist på plantegning som er vernet. Vedlikehold av overflater skal skje med samme materialer og fargesetting som i dag. En eventuell endring må godkjennes av Riksantikvaren.
Utomhus området	Det er avsatt et verneområde på sør- og nordsiden av bygningen. På sørsiden består området av plen og på nordsiden av plen og beplantede trær. Plen og beplantning skal opprettholdes og skjøttes. Eventuelle endringer som for eksempel trefelling må godkjennes av Riksantikvaren.

Vanlig innvendig vedlikehold for Administrasjonsbygget vil si:

Følgende interiørelementer er omfattet av vern: Trapperommet i 2 etg innen for hovedinngangen mot sør (se plantegninger).

- Oppmaling, lakkering og oljing av overflater er godkjent så fremt dette er fornying av tidligere overflatebehandling og utføres med samme materialer og farger (ubehandlede flater skal ikke overflatebehandles).
- Reparasjoner av eksisterende vinduer og dører.
- Utskifting eller inngrep på eksempelvis vegger, gulv, vinduer og dører, skal være godkjent av Riksantikvaren før arbeid igangsettes.

3 Saksbehandlingsrutiner

Se generell del pkt. 7.

4 Bygningsbeskrivelse, historikk og verne vurdering

Bygningsbeskrivelse.

Pusset murbygg i to og en halv etasje på sokkel med hogget granitt, arts & craft preget stilisert nybarokk. Hovedvolum med to smalere og lavere sidevolumer, hvert med bratt og høyt valmtak teknet med svart, glasert teglstein, rekke med nyere takvinduer plassert i nedkant mot gesims. Mønet på hovedvolum flankeres av kobberslåtte brede skiveformete piper. Strengt symmetrisk hovedfasade med bred granittrapp, sentralt inngangsparti markert med portal og en bred gesims mot annen etasje, båret av fire pilastre med sterkt stiliserte joniske kapiteler. Asymmetrisk fasade mot gårdsrom. Parti med høye krysspostvinduer gjenspeiler tidligere laboratoriearealer, disse er nå bygget om. Sprossedelte to- og trerams vinduer i øvrige fasader. Høye stående vinduer i hovedetasje, lavere liggende vinduer i annen etg, smale liggende i høy underetasje.

Bygningshistorikk

1914	Bygget stod ferdig som kontor- og laboratoriebygg for Veterinærinstituttet.
1973-1974	Omfattende innvendige endringer mht byggt tekniske forhold og romfordeling i alle etasjer
1999-2000	Utbedret takkonstruksjon, nye takstein.
2008-2008	Gang, laboratorier og kontorer i 1. etasje er fullstendig bygget om. Bærevegger er ikke berørt. To laboratorier er beholdt, resten er kontorer.

Verneverdi

Etablering av et veterinærinstitutt i 1890 var første skritt mot et selvstendig, vitenskapelig basert veterinærvesen i Norge. Virksomheten var en forutsetning for systematisk arbeid med dyrehelse og matkontroll. Bygningen var den første som ble bygget for formålet kort tid etter etableringen. Veterinærinstituttet ble gjennom sin virksomhet grunnlaget for etablering av Norges Veterinærhøgskole og har slik også fått stor vitenskapshistorisk betydning. Instituttet fikk en monumental arkitektonisk utforming. Det gamle hovedbygget med omkransende forhager er de eneste bevarte delene av det opprinnelige anlegget og har bevart høy grad av autenticitet i eksteriøret. Bygningen med forhager er et godt og monumentalt eksempel på periodens representative institusjonsarkitektur.

Formål med vernet

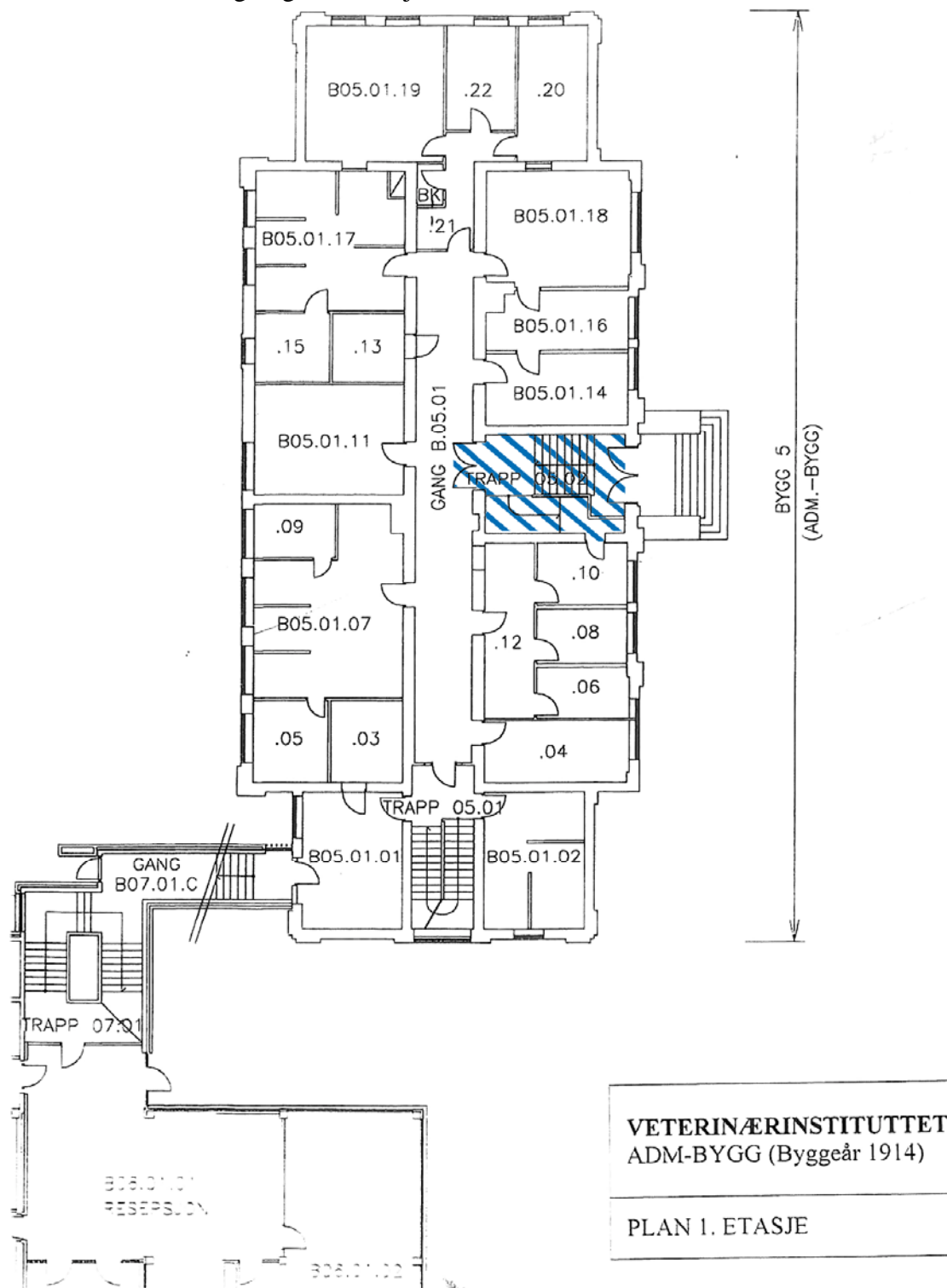
Formål med vernet er å bevare den opprinnelige hovedbygningen til Veterinærinstituttet som en viktig landbruks- og vitenskapshistorisk bygning med høy arkitekturhistorisk verdi, som eksempel på offentlig monumentalt institusjonsbyggeri fra kort etter Norges selvstendighet i 1905. Vernet skal ivareta hovedbygningens arkitektur med overflater, konstruksjon, detaljer og materialbruk, samt sammenhengen mellom bygningen og det vernete uteområde.

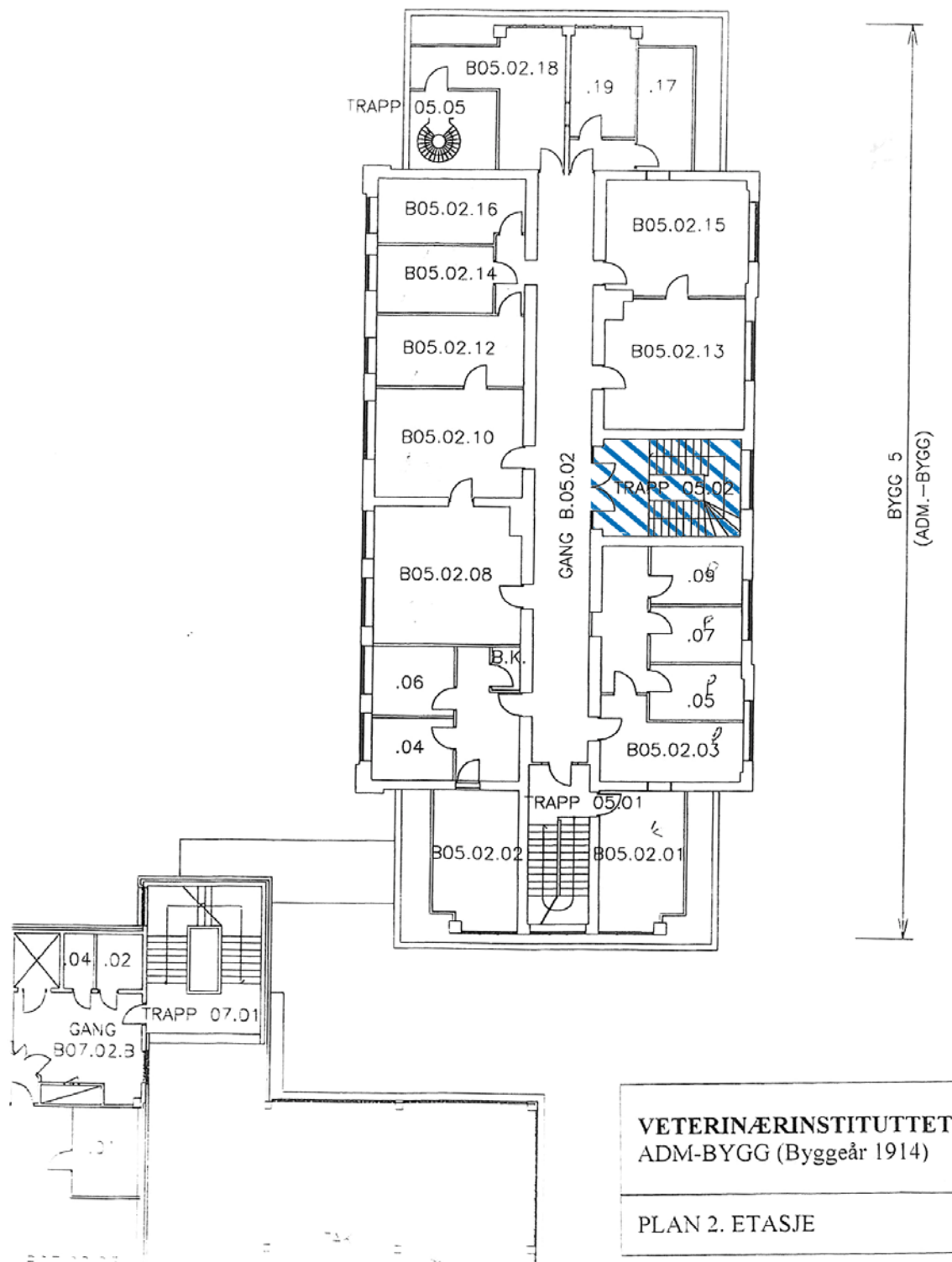
Foto fra 30-tallet av Anders Beer Wilse. Oslo Museum

5 Plantegninger

Plantegning av 1. etasje med vernet interiør markert med blå skravur.

Plantegning av 2. etasje med vernet interiør markert med blå skravur

Eksteriør

Eksteriør	
Bygningsdel	Beskrivelse
Grunn og fundament	Sokkel av prikkhuggen granitt.
Bæresystem	Bærende vegger av pusset tegl.
Vegger	Pusset tegl med detaljer av huggen granitt.
Vinduer	Torams vinduer med to ruter i hver ramme i under etasjen, torams og trerams krysspostvinduer i første etasje og trerams sprosdedelte vinduer i 2. etasje. Bygningen har også takvinduer (satt inn på 80-tallet), 8 på nordsiden og 6 på sørsiden.
Dører	Tofløyet inngangsdør med 10 vindusruter i hvert dørblad. Inngangen fra vestsiden er en tofløyet dør med et vertikalt vindusfelt i hvert dørblad. Vindusfeltene er delt inn i fire ruter. Over døren er det et vindusfelt med diagonalruter.
Verneverdi	Administrasjonsbygget på veterinærinstituttet er den eldste delen av arkitekt Bredo Greves institutt- og høgskolekompleks og representerer norsk monumental riks-representativ byggekunst fra tidlig 1900-tall. Bygningen har høy grad av autenticitet i eksteriøret.

Foto av Anders Beer Wilse, datert 1924. Oslo Museum

Foto: L. Anker

Interiør

Trapperom	
Bygningsdel	Beskrivelse
Himling	Pusset himling, hvitmalt
Vegg	Pussede vegger, hvitmalt
Gulv	Terazzo, farge grå
Dører	Tofløyet ytterdør mot gata, tofløyet dør inn til 1 etg. og 2. etg.
Fast inventar	Relieff av Ørnulf Bast murt inn i veggen i nederste trappeoppgang. Originale taklamper.
Annet	Lakkert rekkverk og håndlist
Verneverdi	Den opprinnelige hovedtrappen knyttet til hovedinngangen. Trappeoppgangen har beholdt sitt opprinnelige preg. Trappegjelenderet er utformet i "arts & craft" stil. Inngangsdører mot gate og mot etasjene antas å være opprinnelige.

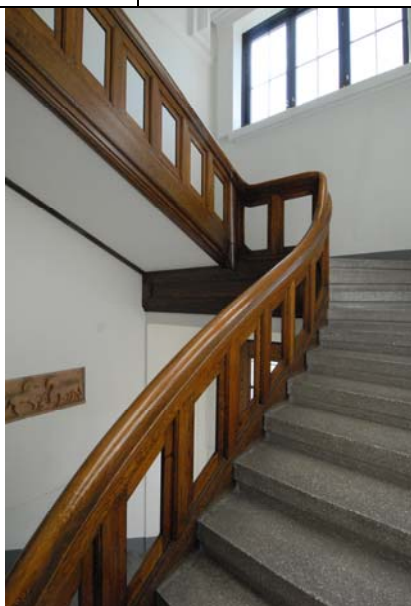
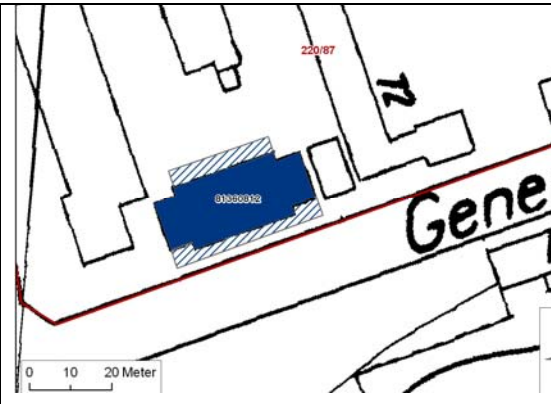

Foto: Leif Anker

Verneområde		
Deler	Beskrivelse	Tiltak/ Vernehensyn
Dekke	Gress	
Bepantning	Beplantede trær både på Sør- og nordsiden	
Verneverdi	Forhagene har den opprinnelige strukturen inntakt og utgjør en helhet sammen med administrasjonsbygget. Trær og gressdekket skal opprettholdes og skjøttes. Eventuell trefelling eller nyplanting krever godkjenning fra Riksantikvaren.	

Foto: Veterinærinstituttet

Den blå skravuren på kartet viser verneområdet.